Opetus- ja kulttuuriministeriö 30.5.2017

Ammatillisen koulutuksen osasto

Työvoimapoliittisen koulutuksen asema uudessa ammatillisen koulutuksen ohjausjärjestelmässä

Opetus- ja kulttuuriministeriöön siirtyy ammatillisen koulutuksen uuden lainsäädännön myötä 1.1.2018 alkaen tutkintotavoitteinen ja osa ei-tutkintotavoitteisesta työvoimakoulutuksesta.

Työvoimakoulutuksen tehtävä osaksi koulutuksen järjestämislupaa

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätään jatkossa oikeudesta järjestää tutkintoja ja koulutusta työvoimakoulutuksena. Järjestämislupa voidaan myös rajata koskemaan vain työvoimakoulutusta. Työvoimakoulutuksen tehtävää koulutuksen järjestäjän tulee hakea erikseen osana ammatillisen koulutuksen järjestämislupien muuttamista uuden lainsäädännön mukaisiksi. Myös uudet toimijat voivat tässä yhteydessä hakea työvoimakoulutuksen tehtävää ja ammatillisen koulutuksen järjestämislupaa. Haku päättyy 11.8.2017. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee kuulla työ- ja elinkeinoministeriötä ennen työvoimakoulutusta koskevan järjestämisluvan päättämistä. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä työvoimakoulutustehtävä on edellytys sille, että koulutuksen järjestäjälle voidaan myöntää rahoitusta työvoimakoulutuksen järjestämistä varten.

Työvoimakoulutustehtävän myöntämistä arvioitaessa ministeriö huolehtii siitä, että työvoimakoulutusta järjestävien koulutuksen järjestäjien verkko kattaa maan tarpeet ja että järjestäjillä on riittävät edellytykset ja erityisosaaminen ammatillisen koulutuksen järjestämiseen työvoimakoulutuksena. Valmistelu tehdään yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Tällä varmistetaan, että työ- ja elinkeinopoliittiset sekä –strategiset näkökohdat tulevat huomioon otetuiksi työvoimakoulutuksen järjestämislupien myöntämisen yhteydessä. Lisäksi arvioidaan järjestäjien toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset suhteessa haettavaan työvoimakoulutustehtävään.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa päätetään koulutuksen järjestäjän opiskelijavuosien vähimmäismäärästä, joka takaa rahoituksen vähimmäistason.

Koulutuksen järjestäjille vuosittain kohdennettavat resurssit työvoimakoulutuksen hoitamiseen

Valtion talousarviossa määrätään varainhoitovuoden tavoitteellisten opiskelijavuosien enimmäismäärä koko maan tasolla ja siihen sisältyvä työvoimakoulutukseen kohdennettavien opiskelijavuosien vähimmäismäärä.

Ministeriö päättää vuosittain koulutuksen järjestäjän tavoitteellisesta opiskelijavuosimäärästä ja siihen sisältyvästä työvoimakoulutuksen tavoitteellisesta opiskelijavuosimäärästä. Tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä ei voi alittaa koulutuksen järjestämisluvassa määrättyä opiskelijavuosien vähimmäismäärää, vaan järjestämisluvassa määrätty vähimmäismäärä turvaa järjestäjän volyymin ennakoitavuuden ja vakauden. Työvoimakoulutuksen tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä edellyttää koulutuksen järjestäjää varaamaan

ko. määrän opiskelijavuosia työvoimakoulutukseen ja kohdentamaan sen siten kuin työ- ja elinkeinohallinnon kanssa tarkemmin sovitaan.

Ministeriö voi lisäksi varainhoitovuoden aikana tarvittaessa kohdentaa koulutuksen järjestäjille opiskelijavuosiresurssia. Näin mahdollistetaan nopea reagointi esimerkiksi äkillisiin rakennemuutostilanteisiin. Koulutuksen järjestäjä voi lisäksi kohdentaa tarvittaessa tavoitteellista opiskelijavuosimääräänsä ministeriön asettamaa tavoitetta enemmänkin työvoimakoulutukseen kysynnän ja tarpeen mukaisesti. Jos työvoimakoulutuksen tarve varainhoitovuoden aikana osoittautuu päätettyä tavoitteellista työvoimakoulutuksen opiskelijavuosimäärää pienemmäksi, koulutuksen järjestäjä voi suunnata työvoimakoulutukseen kohdennettuja opiskelijavuosia muille asiakasryhmille.

Tavoitteellisia opiskelijavuosimääriä ei sidota tutkintoihin, vaan järjestäjä saa kohdentaa työvoimakoulutukseen kohdennettua opiskelijavuosimäärää tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla työvoiman ja osaamisen kysynnän mukaisesti siten kun järjestäjä sopii siitä TE-hallinnon kanssa. Erityisestä syystä ministeriö voi myös kohdentaa työvoimakoulutuksen opiskelijavuosia esimerkiksi tiettyyn tutkintoon tai osaamistarpeeseen, jos koulutustarjonnan ohjaamiselle ilmenee tarvetta.

Jos koulutuksen järjestäjä ei järjestä työvoimakoulutusta sille asetetun työvoimakoulutuksen tavoitteellisen opiskelijavuosimäärän mukaisesti, vaikka kysyntä ja tarve olisivat sitä edellyttäneet, ministeriö voi seuraavana vuonna siirtää työvoimakoulutuksen opiskelijavuosivolyymia muille työvoimakoulutuksen tehtävän saaneille koulutuksen järjestäjille. Muutoinkin työvoimakoulutuksen opiskelijavuosivolyymin järjestäjäkohtaista uudelleenkohdentamista tehdään vuosittain esim. alueellisista työllisyystilanteen muutoksista johtuen. Tällä varmistetaan, että koulutuksen järjestäjillä on koko maassa riittävät resurssit vastata toiminta-alueensa työvoimakoulutuksen kysyntään.

Työvoimakoulutuksen alueellinen yhteistyö

Työvoimakoulutuksen resurssien käytöstä päätetään lähtökohtaisesti siellä, missä asiakkaat ovat. Paikallisella tasolla koulutuksen järjestäjä ja työ- ja elinkeinohallinto sopivat työvoimakoulutuksen järjestämisestä. Työ- ja elinkeinotoimisto suorittaa työvoimakoulutuksen opiskelijavalinnan, joten käytännössä työvoimakoulutuksen järjestäminen edellyttää aina koulutuksen järjestämisestä sopimista. Koulutuksen järjestäjä sopii työ- ja elinkeinohallinnon kanssa järjestettävistä tutkinnoista, tutkinnon osista ja muista koulutuksista. Työ- ja elinkeinohallinnon kanssa voidaan sopia myös erilaisten koulutuskokonaisuuksien järjestämisestä, esimerkiksi työvoimatarpeeseen vastaava tietyistä tutkinnon osista muodostuvan kokonaisuuden järjestämisestä.

Työ- ja elinkeinohallinnon ja koulutuksen järjestäjien yhteistyössä otetaan tarkentaen ja perustellen kantaa siihen, keille koulutus kohdennetaan ja mitkä ovat sen yleiset tavoitteet ja miten ne vastaavat koulutusta tarvitsevien osaamisvajeita. Koulutusohjelma voidaan rakentaa laajalle ja heterogeeniselle kohdejoukolle soveltuvaksi tai se voidaan suunnitella etukäteen tarkoin rajatulle ryhmälle, esimerkiksi pitkäaikaistyöttömille, osatyökykyisille, nuorille, rakennemuutostilanteissa työttömäksi jääneille tai vailla aiempaa ammatillista koulutusta tai työkokemusta oleville. Keskusteluissa käydään myös läpi, miten työvoimahallinnon asiakkaille tarjottavista koulutuksista tiedotetaan ja miten opiskelijavalinnat toteutetaan.